

Dansk Planteværn

*Kemi
Biologi
Bioteknologi*

Amalievej 20
1875 Frederiksberg C

Telefon: 33 24 42 66
Telefax: 33 25 84 16
E-mail: dp@plantevaern.dk

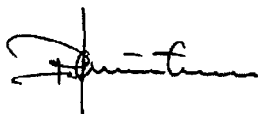
www.plantevaern.dk

Miljø- og Planlægningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

29. august 2006

I forbindelse med den politiske diskussion omkring landbrugets stigende behandlingshyppighed og pesticidforbruget i øvrigt, ønsker vi at gøre udvalget bekendt med et par relevante numre af nyhedsbrevet Grovare-nyt.

Med venlig hilsen
Dansk Planteværn

Per Kristensen
Direktør

Grovvare-nyt

Ekstra

Det ugentlige nyhedsbrev
Grovvarenyt
Postboks 117, 9560 Hadsund
Tlf 98 57 40 55 * Fax 98 57 45 07
e-mail: gb@grovvarenyt.dk
Redaktion: Gunner Buck.

29. august 2006 * 12. årgang

Pesticider:

Højere forbrug udløser ingen alarmklokker

Selvom salget af pesticider til landbrugsformål var 12 procent større i 2005 end i 2004, er der formodentlig ingen fare for drikkevandet, konkluderer seniorforsker Walter Brüsch, Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser (GEUS)

Af Anette Eckholdt
freelancejournalist

Ifølge bekæmpelsesmiddelstatistikken fra Miljøstyrelsen steg salget af herbicider knap 10 procent fra 2004 til 2005.

Stigningen for vækstregulerende midler lå på 12 procent, fungiciderne steg med 15 procent og insekticider med 60 procent.

Stigningerne får dog ikke alarmklokkerne til at ringe hos seniorrådgiver Walter Brüsch, som gennem mange år har arbejdet med grundvandsovervågningen.

- Der vil gå både 10, 20 og 50 år, før vi har bugt med de gamle stoffer, siger seniorrådgiver Walter Brüsch, GEUS.

- Statistikken viser nedgang i salget for nogle stoffer og opgang for andre, men stigningerne får næppe den store effekt på grundvandet, fastslår Walter Brüsch.

Glyphosat ned og MCPA op
Glyphosat er fortsat det mest solgte middel blandt herbiciderne, i 2005 udgjorde stoffet ca. 38 procent eller 869 tons af den samlede mængde herbicid aktivstoffer solgt til landbrugsformål.

Det er dog en betydelig nedgang i forhold til 2004, hvor glyphosat tegnede sig for 47 procent af herbicidmængden.

- Vi finder ikke glyphosat i det dybere liggende grundvand - kun i de højt liggende grundvandsmagasiner i lerede områder.

- Jeg forventer derfor, at vi ser en positiv effekt af faldet i de højtliggende grundvandsmagasiner, hvorfra mange private indvinder grundvand, forklarer Walter Brüsch og fortsætter.

Fortsat revurdering af stoffer som er godkendt i dag (bl.a. med basis i varslingssystemet) betyder, at grundvandskvaliteten om 20 til 30 år vil være væsentligt forbedret.

- Salget af MCPA er til gengæld steget voldsomt. Men det er et stof, vi ikke genfinder i grundvandet, og som heller ikke er fundet i varslingssystemet for pesticider. Denne stigning har derfor formodentlig ingen betydning for vandkvaliteten.

- Salget af bentazon, som bruges til ukrudtsbekæmpelse i majsmarker er steget med ca. 5 procent og bentazon er et af de stoffer, som kan findes i grundvandet. Det plejer kun at forekomme i små koncentrationer og jeg forventer derfor ikke, at det øgede salg vil blive noget stort problem.

- Salget af terbuthylazin, der også anvendes i majs, er steget med 10 tons og her kan være problemer med nedbrydningsprodukter.

- Dog er salget af stoffet relativt lille og problemerne med nedbrydningsprodukterne vil formodentlig være af mere lokal karakter.

(fortsættes side 2)

Faglighed eller fokus på 1,7

Miljøminister Connie Hedegaard er kaldt til samråd i eftermiddag, hvor Folketingets Miljøudvalg vil have klarhed over, hvordan ministeren vil sikre, at landbruget overholder pesticidhandlingsplanens målsætninger.

Fleere enslydende spørgsmål til ministeren viser, at Folketingets

miljøpolitikere alene har fuld fokus på, at dansk landbrug skal nå de 1,7, der er fastlagt som mål for behandlingshyppighed i 2009.

Det har udløst mange vrede bemærkninger, at tallet i de seneste år går op i stedet for ned mod de 1,7. Det så vi senest i juli, hvor 2005-tallet på 2,32

blev offentliggjort og udløste vrede og forundring hos politikkerne.

Miljøpolitikkerne bør i stedet for at fastholde de 1,7 lytte til landbruget og forskere og tage en faglig revurdering af den pesticidhandlingsplan, der bl.a. er fastlagt på forudsætninger, som ikke er opfyldt.

Modtagere kan udskrive og arkivere Grovvarenyt til eget brug.

Kopiering / videresendelse af Grovvarenyt er kun tilladt inden for abonnementet - eller efter aftale med udgiver.

Abonnementet dækker alene medarbejdere i den abonnerende forretning, afdeling eller fabrik.

Grovvare-nyt

Nr. 29 * 22. juli 2006 * 12. årgang

Det ugentlige nyhedsbrev
Grovvarenyt
Postboks 117, 9560 Hadsund
Tlf 98 57 40 55 * Fax 98 57 45 07
e-mail: gb@grovvarenyt.dk
Redaktion: Gunner Buck.

Miljø og vandmiljø bliver ikke påvirket af om tallet er 1,7 eller 2,3

- Måltallet på 1,7 er ikke længere realistisk, og vi beder om, at vi nu får set på, hvad det er for elementer, der har ændret sig siden Bicheludvalget, siger viceformand Henrik Høegh, Dansk Landbrug.

-Jeg er kéd af, at politikerne nu siger, at vi spiller hasard med drikkevandet.

- Det her har jo ikke en dyt med miljø og drikkevandet at gøre.

Det siger **Henrik Høegh**, viceformand i Dansk Landbrug til Grovvarenyt, og han beder om, at danske politikere nu revurderer grundlaget for de årlige beregninger af behandlingshyppigheden.

Henrik Høegh imødegår denne uges vrede angreb på land-

bruget fra miljøpolitikere og miljøorganisationer, som blev udløst af Miljøstyrelsens offentlighedsundersøgelse af *Bekæmpelsesmiddelstatistik 2005*.

Behandlingshyppigheden er for 2005 beregnet til 2,32, hvor den var 2,18 og 2,17 i de to foregående år og helt nede på 2,04 i 2002.

Udviklingen går således stik modsat det, der er ønsket og aftalt som et resultat af arbejdet i Bicheludvalget for 10 år siden.

Mange midler blev fjernet for at sikre grundvandet

- De forhold, der har betydning for drikkevand og vandmiljø er heldigvis en succes i Pesticid-handlingsplanen, fastslår Henrik Høegh, og fortsætter:

- Hele revurderingen af pesticider betyder, at de to tredjedele af midlerne, der var den største trussel mod drikkevandet, er fjernet fra markedet.

- Det bekræftede GEUS i går (d.v.s. onsdag, red.).

- Vedrørende punktkilder, er der taget hånd om, hvordan vores vaskepladser for mark-sprøjter skal være indrettet, og det vil blive kontrolleret, at det er på plads inden for en årrække.

- Der er nu randzoner ved mere end halvdelen af de vandløb, hvor der skal være randzoner.

- Det går således absolut i den rigtige retning.

- Hvis vi ikke kan få lov til at beskytte eller helbrede vore planter, så må politikerne tage stilling til, hvad de så vil med den danske landbrugsjord.

En kæmpe succes

- Jeg tror ikke på, at det har betydning for drikkevandet, om behandlingshyppigheden er 1,7 eller 2,3.

(fortsættes side 3)

Miljøministeren blev sur

- Det er stærkt utilfredsstillende, skriver miljøminister **Connie Hedegaard** (K) i sin kommentar til statistikken.

Den melding bragte dagbladet Politiken tirsdag under mellemoverskriften **Sur minister**. Det var dagen efter, at Miljøstyrelsen havde offentliggjort **Bekæmpelsesmiddelstatistik 2005** - uden pressemeddelelser.

Budskabet om stigende forbrug af pesticider i landbruget fik politikere til at luften deres harme i aviser og radio.

Enhedslistens **Per Clausen** truer i følge Politiken med kvoter og vil have ministeren i samråd.

Eyvind Vesselbo (V) siger til Jyllands-Posten at målet på 1,7 ikke kan diskuteres.

Jørn Dohrmann (DF) siger til samme avis, at han er træt af at høre på dårlige undskyldninger fra landbruget.

De to sidstnævnte miljøordførere betragter dog kvoter eller afgifter som en nødløsning, fremgår det af Jyllands-Posten.

Læs også:

Husk snarlig tilmelding til Baltic Grain Exchange.....	2
Mangel på kvælstof koster danske landmænd 1/2 mia.....	2
3.000 tons svensk maltbyg skal blive til skotsk whisky.....	2
Stigende parallelimport af plantebeskyttelsesmidler.....	3
Dyrkningsmetoder er ændret målene er blevet flyttet og forudsætninger ikke opfyldt.....	4
Dansk landbrug vil fortsat arbejde for et pesticidforbrug på det lavest mulige niveau.....	5
Behandlingshyppighed for afgrøder.....	5

Modtagere kan udskrive og arkivere Grovvarenyt til eget brug.

Kopiering / videresendelse af Grovvarenyt er kun tilladt inden for abonnementet - eller efter aftale med udgiver.

Abonnementet dækker alene medarbejdere i den abonnerende forretning, afdeling eller fabrik.

Husk snarlig tilmelding til Baltic Grain Exchange

Børsdagen holdes torsdag den 21. september på Børsen i København. Tilmelding senest 18. august.

Selv om der er næsten en måned til sidste frist for tilmelding til dette års børsdag i København, opfordrer direktør **Fritz Hansen**, DAKOFO, deltagerne til at tilmelde sig snarest.

- Vi forventer, at der vil være 350 - 400 deltagere i børsdagen, som i år holdes torsdag den 21. september og dermed en uge senere end sædvanligt.

- Omkring 25 pct. af de forventede deltagere er nu tilmeldt, oplyser Fritz Hansen til Grovvarenyt.

- Især p.g.a. reservationen af hotelværelser er der god grund til foretage tilmeldingen så tidligt som muligt. Det er begrænset, hvor mange værelser, vi har til rådighed, siger Fritz Hansen.

Tilmelding og registrering kan ske via DAKOFOs hjemmeside: www.DAKOFO.dk

Mange deltagere aftaler møder forud for børsdagen

- Baltic Grain Exchange er forum for korn- og foderstofhandlere samt folk fra service, logistik, shipping, havne, forklarer Fritz Hansen, og fortsætter:

- Det er således ledere og medarbejdere fra hele værdis-

kæden, der her får en lejlighed til at mødes og til at få skabt sig personlige kontakter og forbindelser.

- På vores hjemmeside kan man se, hvem der er tilmeldt. Det giver deltagerne mulighed for på forhånd at se, hvem de skal søge at få et møde med på børsdagen.

- Mange deltagere benytter sig af den mulighed, så de også på forhånd kan få aftalt møder med andre deltagere.

Vigtigt at mødes personligt

- Danmark er jo et stort eksportland. Når høsten går i gang, så véd vi ikke, hvor den høst skal afsættes, for vi véd ikke, hvordan høsten er andre steder.

- Børsdagen giver mulighed for at følge op hos de kontakter, man f.eks. får under arbejdet med at afsætte høsten.

- Samfundet bliver jo mere og mere rationalt, og man klarer meget via telefon og email.

- Men jeg tror, at det er vigtigt, at man også mødes for at få en bedre fornemmelse for, om kemien er i orden til at gennemføre forretninger.

- På børsdagen er der lejlighed til at få bekræftet, at man kommer godt ud af det og kan få

et tillidsfuldt samarbejde med sine forretningsforbindelser.

- Betydningen af et arrangement som Baltic Grain Exchange er derfor blevet vigtigere end tidligere, hvor der var flere andre begivenheder, hvor man kunne mødes.

Flest deltagere fra det baltiske område

- Langt de fleste deltagere i Baltic Grain Exchange kommer fra lande i det baltiske område - Danmark, Norge, Sverige, Finland, Estland, Letland, Litauen, Polen og Tyskland.

- Men der kommer også deltagere fra andre europæiske lande - bl.a. England, Holland, Belgien, Frankrig og Spanien samt fra Nord- og Sydamerika, siger Fritz Hansen.

Det koster 85,- euro eller 640,- kr. at deltage i børsdagen den 21. september kl. 14 - 17.30.

Deltagelse i den efterfølgende middag på Børsen kl. 19.30 koster 115 euro eller 870,- kr.

Danmark har sidste år produceret mest økologisk mælk

I Danmark har mejerierne i 2005 indvejet 404 mio. kg økologisk mælk. Dermed er Danmark det land i EU, der indvejer mest øko-mælk. Men Tyskland, som kommer tættest på med en indvejning på 379 mio. kg., har for alvor gang i øko-produktionen.

- Den økologiske mælkeproduktion har været let faldende til stagnerende i Danmark i de seneste år, mens den i Tyskland er steget markant.

- Det er således ikke usandsynligt, at vi allerede i år bliver overhalet af Tyskland.

- Heldigvis har der i første halvdel af 2006 også lydt positive toner fra de danske mejerier mht. økologisk afsætning - både herhjemme og til udlandet - så måske vi kan holde vore sydlige naboer stangen i endnu et par år, siger konsulent i Mejeriforeningen, **Ejvind Pedersen**.

3.000 tons svensk maltbyg skal blive til skotsk whisky

Lantmännen offentliggjorde 17. juli, at selskabet til efteråret skal eksportere 3000 ton maltbyg til Skotland, hvor det skal blive til whisky.

Køber af den svenske maltbyg er Bairds Malt, som producerer malt til bl.a. Ballantines whisky. Det er det høje proteinindhold og den gode protein-kvalitet i den svenske maltbyg, der frister, hedder det i Lantmännens pressemeddelelse.

Lantmännen sælger cirka 250.000 ton maltbyg årligt, hvoraf 95 pct. bruges til øl.

Makof særlig velegnet

- Den svenske maltbyg har egenskaber som tiltaler de skotske whiskyproducenter, siger **Per Germundsson**, der er produktmarkedschef for byg og maltbyg hos Lantmännen Lantbruk.

Skotske Bairds Malt, der køber den svenske maltbyg, producerer malt til bryggerier og til destillerier, der producerer whiskymærker som Ballantines, Johnny Walker og Glenmorangie.

Den maltbyg, der er aktuel til efterårets eksport, er af sorten Makof, som har flere egenskaber, der gør, at den passer specielt godt i whiskyproduktionen.

Det er først og fremmest et højere proteinindhold og en bedre proteinkvalitet end i skotsk maltbyg, der gør Makof interessant.

Det afhænger dels af sorten, men også af, at det normale regner mindre i det østlige Sverige end i Skotland.

- Skotland har en ganske stor produktion af maltbyg, men det er ikke så let at opnå et højt proteinindhold i det fugtige skotske klima, siger Per Germundsson.

Avlen af Makof findes først og fremmest i Strängnäs og Södertälje, men også i egnen omkring Örebro, hvor muldjorden medfører en langsom mineralisering af kvælstof, som fører til, at proteinindholdet i afgrøderne bliver højere.

Mangel på kvælstof koster danske landmænd 1/2 mia.

De skrappe danske særregler, der begrænser landmændenes brug af gødning, ødelægger erhvervets konkurrenceevne, fremgår det af et notat udarbejdet af Fødevarøkonomisk Institut, Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret og Danmarks JordbrugsForskning.

Mangel på gødning giver dårligere og svagere afgrøder og koster de danske landmænd dyrt. Dog kan Fødevarøkonomisk Institut og Landscentret ikke blive enige om, hvor

meget. FØI skønner, at de danske særregler hvert år betyder tab på 130-190 mio. kr.

Ifølge Landscentret er det langt fra nok.

Tager man udgangspunkt i de samlede omkostninger og langtidseffekten af mange års underforbrug af gødning, kan landmændene lægge et tab på mindst 500 mio. kr. oven i, vurderer Landscentret med udgangspunkt i en række internationale forsøg.

Kilde: *Ugens Noter for uge 29 fra Dansk Landbrug.*

Miljø og vandmiljø bliver ikke påvirket af om tallet er 1,7 eller 2,3

(fortsat fra forsiden)

- GEUS bekræfter, at det, der kan have betydning for drikkevandet, er, om jorden er tør og har sprækker, og om der kommer meget kraftige regnskyl 2-3 dage efter en behandling.

- Der har det ingen betydning, om behandlingshyppigheden er 1,7 eller 2,3, forklarer Henrik Høegh.

- Dertil kommer vel, at pesticiderne bliver godkendt under den forudsætning, at de ikke trænger ned i jorden, spørger Grovvarenyt.

- Det er jo også derfor, at to tredjedele af midlerne er blevet fjernet fra markedet.

- Langt, langt de fleste er fjernet med den begrundelse, at de var til risiko for grundvandet, lyder svaret fra Henrik Høegh.

- Alt, hvad der handler om miljø og grundvand er således en kæmpe succes.

Forbrug under halvdelen af forbruget i flere nabolande

- Så vil jeg gerne tilføje, at selv om behandlingshyppigheden nu er 2,3, så bruger vi mindre end halvdelen af den mængde plantebeskyttelsesmidler pr. hektar, som de bruger i f.eks. Nordtyskland, England og Belgien.

- Det er lande, som vi kan sammenligne os med, når det drejer sig om afgrødernes sammensætning, fastslår Henrik Høegh.

Nødt til at se på, hvad der er ændret siden Bicheludvalget

- Sætter danske politikere for meget fokus på et aftalt tal, frem for at vurdere, hvad sagen egentligt drejer sig om?

- Der går jo populisme i det her, så politikere prøver at vinde gehør hos vælgerne ved at tale om risiko for drikkevandet.

- De tænker ikke på, hvad konsekvenserne er for landbruget, svarer Henrik Høegh, og tilføjer:

- Nu har vi fået fokus på behandlingshyppighed.

- Derfor må vi bede om, at tallene for behandlingshyppighed er aktuelle og realistiske.

- Vi bliver nødt til at se på, hvilke elementer, der har ændret sig siden Bicheludvalget.

I alle andre lande vurderer de forbruget på kg aktivt stof

- Et alternativ kunne måske være at finde nogle andre metoder end at se på behandlingshyppigheden?

- I alle andre lande vurderer de forbruget på kg aktivt stof. De regner ikke i behandlingshyppighed, men synes, at det er et underligt, fiktivt begreb, forklarer Henrik Høegh, og siger:

- Det kunne være en god idé, at benytte samme vurderingsgrundlag, som de gør i andre lande.

- Men jeg tror, at det vil være lidt for optimistisk at tro, at man kan få danske politikere til at opgive behandlingshyppigheden.

- Vi kan altså ikke klare et globalt marked med åbne priser, når alle dem, vi skal konkurrere med, har lov til at bruge den dobbelte mængde pesticider, og så har de i øvrigt lov til at bruge de næringsstoffer, som planterne har behov for.

- Men, hvis vi skal arbejde med det, er vi nødt til at have noget, der er realistisk i forhold til den opgave, vi har.

Hvad kan vi så bruge den danske landbrugsjord til

- Vil det sige, at I beder om en revurdering af begrebet behandlingshyppighed?

- Der skal ikke herske tvivl om, at vi fortsat arbejder med at kunne komme ned på den lavest mulige dosering. Men vi er nødt til at have en realistisk målsætning.

- Ellers bliver det her en årligt tilbagevendende begivenhed, svarer Henrik Høegh.

- Det kan vel let ende med nogle stramminger, der kan gøre danske landmænd endnu mere til Sorteper?

- Foreløbig er vores planter stressede, fordi vi ikke kan få lov til at give dem det kvælstof, der er behov for.

- Hvis vi heller ikke kan få lov til at beskytte planterne, når de bliver angrebet af sygdomme eller truet af ukrudt, så må vi jo til at spørge politikerne

om, hvad vi så kan bruge den danske landbrugsjord til.

- Vi kan altså ikke klare et globalt marked med åbne priser, når alle dem, vi skal konkurrere med, har lov til at bruge den dobbelte mængde pesticider, og så har de i øvrigt lov til at bruge de næringsstoffer, som planterne har behov for, understreger Henrik Høegh.

Vil prøve at få politikerne til at få de mere seriøse briller på

- Når man ser politikernes reaktioner i de seneste dage, så er der jo noget, der tyder på, at I ikke har været gode nok til at forklare dem, hvad det drejer sig om!

- Nu er det jo sådan, at det er svært at fjerne den gamle rygmærksreaktion fra en politiker.

- Det drejer sig jo ofte om, at de reagerer på en måde, der gør den enkelte synlig overfor sine vælgere frem for at se på det mere seriøst.

- Vi vil arbejde på, at prøve at få politikerne til at få de mere seriøse briller på, forklarer Henrik Høegh.

- Bliver I indkaldt til møde herom af miljøministeren, eller indbyder I til et møde?

- Jeg tror da, at miljøministeren vil indkalde til den rundbordsantale, som hun har lagt op til.

- Der vil vi selvfølgelig møde op med vores synspunkter, fortsætter Henrik Høegh.

- Under alle omstændigheder er vi nødt til at appellere til politikerne om, at vi får set på de her målsætninger, for de er urealistiske.

- Det er grundlæggende for os, at på vore marker er det afgrøden, der skal vinde. Den skal vinde over svampe, ukrudt og skadedyr.

- Det er et indgreb i naturens orden. Hvis ikke, man kan acceptere det, så skal man forstå, at så kan vi ikke drive landbrugsjorden.

- Helt basalt. Hvis vi ikke kan få lov til at beskytte eller helbrede vore planter, så må politikerne tage stilling til, hvad de så vil med den danske landbrugsjord.

Stigende parallelimport af plantebeskyttelsesmidler

Der blev solgt 3.246 tons aktivstoffer i pesticider til brug i landbrugets planteavl i 2005, fremgår det af Miljøstyrelsens netop offentliggjorte bekæmpelsesmiddelstatistik.

Dermed blev solgt 12 pct. større end året før, hvor der blev solgt 2.899 tons aktiv stof.

I modsætning hertil var der en lille tilbagegang på 1,4 pct. fra 2.736 tons i 2004 til 2.697

tons i 2005 i den statistik, som Dansk Planteværn offentliggjorde i marts måned.

- Jeg har ikke anden forklaring på den forskel, end at der må være tale om stigende parallelimport. Der har jo været konkurrence p.g.a. pesticidagifter, og det har øget parallelimporten, siger Henrik Høegh, viceformand i Dansk Landbrug til Grovvarenyt.